

POSTANOWIENIE

27 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

na posiedzeniu niejawnym 27 lutego 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa R.G. i O.G.

przeciwko Bankowi AG w W.

o zapłatę i ustalenie ewentualnie o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej Bankowi AG w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z 7 grudnia 2022 r., I ACa 680/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego Banku AG w W. na rzecz powodów R.G. i O.G. kwotę 5434 (pięć tysięcy czterysta trzydzieści cztery) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia pozwanemu odpisu niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty.**

(A.G.)

UZASADNIENIE

I. Na wstępie należy odnieść się do wyjaśnienia składu osobowego, w którym doszło do wydania postanowienia Sądu Najwyższego z 27 lutego 2025 r. wobec złożenia 3 kwietnia 2024 r. w sprawie I CSK 1699/23 przez sędziego

wyznaczonego do rozpoznania sprawy na tzw. przedsądzie (wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania) zawiadomienia na podstawie art. 51 k.p.c. o okolicznościach uzasadniających jego wyłączenie od orzekania ze względu na zawarcie i spłacanie przez niego pożyczki udzielonej przez bank, indeksowanej do kursu franka szwajcarskiego. W złożonym zawiadomieniu (k. 83) wskazano, że ze względu na pozycję ustrojową Sądu Najwyższego oraz znaczenie orzeczeń wydawanych przez ten Sąd dla stosowania prawa w obrocie prawnym orzeczenie wydane z jego udziałem może oddziaływać na jego sytuację prawną względem banku, z którym sam zawarł umowę pożyczki indeksowanej do kursu franka szwajcarskiego, co może wywoływać wątpliwości co do jego bezstronności jako sędziego. Wprawdzie postanowieniem Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2024 r. (k. 94) oddalono wniosek – jak należy domniemywać z części wstępnej tego orzeczenia odnoszący się do złożonego zawiadomienia o istnieniu podstaw do wyłączenie sędziego – o wyłączenie sędziego od orzekania SSN Dariusza Dończyka wyznaczonego do rozpoznania sprawy, ale orzeczenie to zostało wydane w składzie: SSN Adam Doliwa, który został powołany na urząd sędziego Sądu Najwyższego 6 grudnia 2023 r. (zob. www.prezydent.pl/aktualnosci/nominacje/palac-prezydencki-nominacje-sedziowskie-i-asesorskie) na podstawie postanowienia Prezydenta RP z 29 listopada 2023 r. (M.P. z 2023 r., poz. 1407) na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa zawarty w jej uchwale nr 333/2023 z dnia 19 maja 2023 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na siedem wolnych stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej, ogłoszonych w Monitorze Polskim z 2022 r. poz. 838. Krajowa Rada Sądownictwa podjęła wyżej wskazaną uchwałę z 19 maja 2023 r. w składzie i w trybie ukształtowanym przepisami ustawy z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3). Wyżej wskazane okoliczności dotyczące powołania na urząd sędziego Sądu Najwyższego Adama Doliwy uzasadniają wątpliwości co do tego, czy i jakie skutki wywołało postanowienie Sądu Najwyższego wydane z jej udziałem w świetle uchwały składu połączonych Izb Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 (OSNC 2020, nr 4, poz. 34) oraz orzeczeń

Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (zob. np. wyrok z 3 lutego 2022 r., skarga nr 1469/20, *Advance Pharma Sp. z o.o. przeciwko Polsce*) i Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (zob. np. wyrok z 7 listopada 2024 r., C-326/23, ECLI:EU:2024:940), skoro Sąd Najwyższy w takiej obsadzie nie spełniał kryteriów, jakim powinien odpowiadać sąd określonych w art. 45 ust. 1 Konstytucji, art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 i uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284) oraz art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE w zw. z art. 47 Karty Praw Podstawowych (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 26 października 2022 r., II CSKP 556/22, z 15 lutego 2024 r., I CSK 4343/22, I CSK 5052/22, I CSK 5970/22 i CSK 6303/22, z 12 kwietnia 2024 r., II CSKP 1869/22, z 9 maja 2024 r., II CSKP 1483/22 i z 8 listopada 2024 r., II CSKP 1211/22). Odniesienie się do tej kwestii prawnej było jednak obecnie bezprzedmiotowe nie tylko z uwagi na brak wniosków stron o wyłączenie sędziego wyznaczonego do rozpoznania sprawy, ale także ze względu na zmianę okoliczności, która nastąpiła po wydaniu postanowienia o odmowie wyłączenia od orzekania sędziego wyznaczonego do rozpoznania sprawy, polegającą na wykonaniu przez niego ugody zawartej z bankiem, w wyniku czego jego zobowiązanie z tytułu pożyczki indeksowanej do kursu franka szwajcarskiego wygasło, a strony zobowiązały się nie dochodzić wobec siebie żadnych roszczeń. Stosowne oświadczenie w tym przedmiocie zostało złożone 31 stycznia 2025 r. przez sędziego wyznaczonego do rozpoznania i załączone do akt (k. 99). Zdezaktualizowały się więc przyczyny, które wskazane zostały w zawiadomieniu sędziego jako uzasadniające jego wyłączenie od orzekania w tej sprawie.

II. Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie

i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. – będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 7 grudnia 2022 r. (sygn. akt I ACa 680/22), pełnomocnik pozwanego Bank AG w W., oparł wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania na przyczynach określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Skarżący dostrzegł potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj. art. 4 ust. 2 i art. 6 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz. Urz. WE L 95, s. 29, dalej – „dyrektywa 93/13”), art. 65 k.c., art. 354 k.c., art. 358 § 2 k.c., art. 385¹ § 1 i 2 k.c., art. 385² k.c., art. 69 ust. 3 pr. bank., a także art. 189 k.p.c. oraz art. 496 w zw. z art. 497 k.c.

Ponadto skarżący wskazał na trzy istotne zagadnienia prawne wymagające wykładni przepisów prawa krajowego oraz unijnego. Dotyczą one:

1. wykładni klauzul spreadowych, w zakresie pytania, czy uznanie ich za abuzywne może skutkować nieważnością całej umowy kredytu, jeżeli klauzule ryzyka walutowego pozostają zgodne z przepisami (art. 385¹ § 1 zd. drugie k.c. w zw. z art. 4 ust. 2 dyrektywy 93/13 oraz art. 385² § 2 k.c. w zw. z motywem 21 dyrektywy 93/13);
2. stawki referencyjnej WIBOR, w kontekście możliwości zastosowania tej stawki jako podstawy oprocentowania po wyeliminowaniu abuzywnych klauzul indeksacyjnych (art. 385¹ § 2 k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 oraz motywem 21 dyrektywy 93/13);
3. charakteru kredytów denominowanych lub indeksowanych, w świetle pytania, czy możliwość ich spłaty w walucie obcej uzasadnia uznanie takich kredytów za udzielone w złotych polskich (art. 69 ust. 3 Prawa bankowego).

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, podania, na czym polegają wątpliwości związane z rozumieniem przepisu oraz przedstawienia argumentacji przemawiającej za tym, że mają one rzeczywisty i poważny charakter, nie należą zaś do zwykłych wątpliwości związanych z procesem stosowania prawa. Wymagane jest także wykazanie, że treść i znaczenie przepisu nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni. Jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest także wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, niepubl. oraz z 14 grudnia 2023 r., I CSK 6110/22, niepubl.).

Z kolei – jak wskazano w orzecznictwie Sądu Najwyższego – skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał przyczynę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., powinien odpowiednio sformułować zagadnienie prawne, wskazać przepisy prawa, na których tle zagadnienie się wyłoniło oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą możliwość rozbieżnych ocen prawnych oraz świadczącą o istotności tego zagadnienia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl. i z 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.). W świetle ugruntowanego orzecznictwa zagadnienie prawne jest istotne, jeżeli jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla ukierunkowania praktyki sądowej i rozstrzygnięcia sprawy, w której zagadnienie powstało (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 września 2012 r., II CSK 180/12, niepubl. oraz z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl.), wywołuje poważne wątpliwości, a zarazem nie było dotychczas rozstrzygnięte w judykaturze albo dotychczasowe orzecznictwo wymaga zmiany (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.). Kwestia taka powinna spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu

przedstawianemu Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c. - zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, niepubl. oraz z 14 września 2012 r., I UK 218/12, niepubl.), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, niepubl. oraz z 24 października 2012 r., I PK 129/12, niepubl.). Chodzi przy tym wyłącznie o poważne wątpliwości, wymagające zaangażowania Sądu Najwyższego, wykraczające poza poziom zwykłych wątpliwości prawnych, które powstają niemal w każdym procesie decyzyjnym stosowania prawa. W celu spełnienia przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nie wystarczy samo sformułowanie pytania (pytań) do Sądu Najwyższego. Konieczne jest również zaproponowanie możliwych (odmiennych) odpowiedzi na postawione pytanie. Ograniczenia się do sformułowania pytania, wymagającego zdaniem skarżącego udzielenia odpowiedzi, nie wypełnia dyspozycji wskazanego przepisu. (zob. m.in. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 grudnia 2011 r., II PK 183/11, niepubl., z 20 grudnia 2011 r., II PK 207/11, niepubl., z 9 stycznia 2017 r., II CSK 423/16, niepubl. oraz z 16 maja 2018 r., II CSK 12/18, niepubl.). W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się też konieczność wskazania na występujące rozbieżności interpretacyjne przy rozstrzyganiu przedstawionego zagadnienia prawnego w orzecznictwie lub nauce prawa (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 maja 2018 r., I CSK 798/17, niepubl., z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 585/17, niepubl. oraz z 8 kwietnia 2018 r., V CSK 577/17, niepubl.).

Wątpliwości przytoczone we wniosku, w kontekście zarzutów skargi i przedmiotu postępowania, dotyczyły skutków zawarcia w umowie kredytowej powiązanej z walutą obcą (frankiem szwajcarskim) postanowień umownych wyrażających ryzyko walutowe i odsyłających do tabel kursowych banku przy przeliczeniu waluty obcej na złote polskie i odwrotnie. W uzasadnieniu wniosku skarżący przytoczył szereg orzeczeń Sądu Najwyższego i sądów powszechnych oraz Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej odnoszących się do wykładni wskazanych przepisów, a także orzeczenia dotyczące problemów ujętych w zagadnieniach prawnych sformułowanych w skardze kasacyjnej, w celu wykazania ich znaczenia w sprawie. Przepisy, których wykładni domaga się

skarżący, oraz wynikająca z nich czy też na ich tle problematyka nie stanowią *novum* w doktrynie ani w orzecznictwie. Zagadnienia te były już szczegółowo analizowane zarówno przez Sąd Najwyższy, jak i Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w tym w odniesieniu do podobnych umów kredytowych, co doprowadziło do ujednolicenia linii orzeczniczej.

W świetle dotychczasowego dorobku orzeczniczego brak jest podstaw do uznania, iż istnieje potrzeba ponownej oceny przedstawionych przepisów i zagadnień prawnych (zob. np. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21, OSNC 2021, nr 9, poz. 56, uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 20 czerwca 2018 r., III CZP 29/17, OSNC 2019, nr 1, poz. 2, wyroki Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18, OSNC-ZD 2021, nr 2, poz. 20, z 10 maja 2022 r., II CSKP 163/22, z 13 maja 2022 r., II CSKP 464/22, z 13 maja 2022 r., II CSKP 405/22, z 20 czerwca 2022 r., II CSKP 701/22, z 9 września 2022 r., II CSKP 794/22, z 26 stycznia 2023 r., II CSKP 722/22, z 20 lutego 2023 r., II CSKP 809/22, z 25 maja 2023 r., II CSKP 1311/22, z 28 lipca 2023 r., II CSKP 611/22, z 25 października 2023 r., II CSKP 820/23, z 29 listopada 2023 r., II CSKP 1460/22 oraz II CSKP 1753/22, i z 19 stycznia 2024 r., II CSKP 874/22 oraz II CSKP 36/23; postanowienia Sądu Najwyższego z 27 kwietnia 2023 r., I CSK 3629/22, z 8 grudnia 2023 r., I CSK 5651/22 i z 29 maja 2024 r., I CSK 2038/23 oraz powołane tam dalsze orzecznictwo Sądu Najwyższego; w judykaturze Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej zob. zwłaszcza wyroki z 29 kwietnia 2021 r., C-19/20, I.W., R.W. przeciwko Bank BPH S.A., ECLI:EU:C:2021:341, z 18 listopada 2021 r., C-212/20, M.P., B.P. przeciwko „A.”, ECLI:EU:C:2021:934, z 16 marca 2023 r., C-6/22, M.B., U.B., M.B. przeciwko X S.A., ECLI:EU:C:2023:216 i z 23 listopada 2023 r., C-321/22, ZL, KU, KM przeciwko Provident Polska S.A., ECLI:EU:C:2023:911, z 20 września 2017 r., C-186/16, Andriciuc i in., z 3 października 2019 r., C-260/18, Kamil Dziubak i Justyna Dziubak przeciwko Raiffeisen Bank International AG, z 26 marca 2019 r., C-70/17, Abanca Corporación Bancaria SA i Bankia SA, z 15 czerwca 2023 r., C-520/21, Arkadiusz Szcześniak przeciwko Bankowi M. SA). W powołanych orzeczeniach szczegółowo odniesiono się do wszystkich aspektów prawnych związanych z wykładnią i stosowaniem przepisów wskazanych przez

skarżącego, w celu wykazania przesłanek uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Przedstawione w skardze kasacyjnej zagadnienia prawne, choć mają istotne znaczenie z perspektywy stosowania prawa w konkretnych przypadkach, nie wykazują cech nowości ani wyraźnych wątpliwości prawnych, które wymagałyby dodatkowego rozstrzygnięcia w świetle utrwalonej linii orzeczniczej. W dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego kwestie te zostały kompleksowo przeanalizowane, co przesądza o braku przesłanek kwalifikujących je jako zagadnienia prawne o charakterze istotnym. W odniesieniu do pierwszego zagadnienia, dotyczącego wykładni art. 385¹ § 1 zd. drugiego k.c. w związku z art. 4 ust. 2 oraz art. 385² § 2 Dyrektywy 93/13, ustalono, że uznanie klauzul spreadowych za abuzywne może skutkować nieważnością umowy kredytu jedynie w przypadku niemożności jej dalszego wykonywania. Warunek ten został jednak szczegółowo omówiony w dotychczasowych orzeczeniach, co oznacza, że zagadnienie nie spełnia przesłanki istotnego zagadnienia prawnego. W zakresie drugiego zagadnienia, dotyczącego art. 385¹ § 2 k.c., art. 6 ust. 1 oraz motywu 21 Dyrektywy 93/13, odnoszącego się do możliwości zastosowania stawki referencyjnej WIBOR po wyeliminowaniu abuzywnych klauzul indeksacyjnych, Sąd Najwyższy odrzucił taką możliwość. Wyeliminowanie klauzul indeksacyjnych prowadzi bowiem do upadku umowy kredytu, ponieważ mechanizm indeksacji stanowi integralną część jej konstrukcji, a modyfikacja umowy przez zastosowanie stawki WIBOR nie znajduje podstaw prawnych (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego: z 8 listopada 2022 r., II CSKP 1153/22, z 29 listopada 2023 r., II CSKP 1753/22 oraz postanowienia Sądu Najwyższego: z 27 kwietnia 2023 r., I CSK 2707/22 i I CSK 3629/22, z 2 czerwca 2023 r., I CSK 4355/22 oraz z 18 grudnia 2024 r., I CSK 172/24). Odnosząc się do trzeciego zagadnienia, dotyczącego wykładni art. 69 ust. 3 Prawa bankowego, przyjęta linia orzecznicza wskazuje, że możliwość spłaty kredytu w walucie obcej nie zmienia jego charakteru jako kredytu denominowanego lub indeksowanego ani nie eliminuje abuzywności klauzul przeliczeniowych (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 6 września 2024 r., I CSK 2369/24 i z 10 września 2024 r., I CSK 2491/23 i powołane tam dalsze orzecznictwo).

W odniesieniu do postulowanej wykładni art. 189 k.p.c. należy zauważyć, że interes prawny w żądaniu ustalenia istnienia albo nieistnienia stosunku prawnego powinien być postrzegany elastycznie. Powyższy interes należy oceniać, uwzględniając cele, którym służy sądowa ochrona prawna oraz przedmiotowe granice prawomocności materialnej wyroku, wynikające z art. 365 w zw. z art. 366 k.p.c.) (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego z 10 maja 2022 r., II CSKP 163/22 i z 20 czerwca 2022 r., II CSKP 701/22, a także postanowienie Sądu Najwyższego z 13 lipca 2023 r., I CSK 3622/22 i powołane tam orzecznictwo oraz postanowienia Sądu Najwyższego z 22 sierpnia 2024 r., I CSK 2196/23, z 12 września 2024 r., I CSK 4365/23 i z 19 września 2024 r., I CSK 80/24). W wyroku z 23 listopada 2023 r. (C-321/22, ZL, KU, KM przeciwko Provident Polska S.A.), Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdził ponadto, że dyrektywa 93/13 sprzeciwia się takiej wykładni przepisów krajowych, która negowałaby interes prawny jako przesłankę powództwa zmierzającego do stwierdzenia bezskuteczności nieuczciwego warunku umownego z tego tylko powodu, że konsumentowi może przysługiwać powództwo o zwrot nienależnego świadczenia, lub gdy może się on powołać na tę bezskuteczność podejmując obronę przed powództwem zmierzającym do zasądzenia świadczenia opartego na takim warunku umownym.

W zakresie wykładni art. 496 w związku z art. 497 k.c. (zarzut zatrzymania) należy zauważyć, że niezależnie od możliwości kwalifikacji umowy kredytu jako umowy wzajemnej, kwestia dopuszczalności korzystania przez bank z prawa zatrzymania była przedmiotem wypowiedzi Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w toku postępowania kasacyjnego. W postanowieniu z 8 maja 2024 r. (C-424/22, WN przeciwko Santander Bank Polska S.A., ECLI:EU:C:2024:398), TSUE wskazał, że art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że przepisy te stoją na przeszkodzie wykładni prawa krajowego, zgodnie z którą w kontekście stwierdzenia nieważności umowy kredytu zawartej przez bank z konsumentem ze względu na nieuczciwy charakter jej niektórych warunków powołanie się przez bank na prawo zatrzymania prowadzi do uzależnienia przysługującej konsumentowi możliwości uzyskania przez niego zapłaty kwot, które zasądzono od banku z uwagi na skutki restytucyjne wynikające ze stwierdzenia abuzywności warunków umownych, od równoczesnego

zaofiarowania przez konsumenta zwrotu albo zabezpieczenia zwrotu całości świadczenia otrzymanego od banku na podstawie umowy kredytu, niezależnie od spłat dokonanych w wykonaniu tej umowy przez konsumenta. Stanowisko to zostało wcześniej wyrażone również w wyroku TSUE z 14 grudnia 2023 r. (C-28/22, Getin Noble Bank, ECLI:EU:C:2023:992). Do tych aspektów prawnych ograniczających możliwość skorzystania przez Bank z prawa zatrzymania w sporze z konsumentem nie odnosi się argumentacja wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, która została wniesiona jeszcze przed wydaniem wyżej powołanych orzeczeń TSUE. Niezależnie jednak od tych argumentów – podzielanych w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 sierpnia 2024 r., I CSK 1961/23) i od zajętego w rozpoznanej sprawie przez Sąd Apelacyjny stanowiska co do charakteru umowy kredytu zawartej przez strony (Sąd drugiej instancji uznał, że umowa nie jest umową wzajemną) - przyczyną nieuwzględnienia przez Sąd drugiej instancji zarzutu zatrzymania podniesionego przez stronę pozwaną było także uznanie braku wymagalności wierzytelności pozwanego Banku. Ten aspekt oceny prawnej Sądu drugiej instancji został pominięty w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, które dotyczy jedynie zagadnienia czy umowę łączącą strony można uznać za umowę wzajemną (zob. str. 29-30 skargi).

Należy wskazać, że w ramach przedsądu Sąd Najwyższy niejednokrotnie odmawiał przyjęcia do rozpoznania skarg kasacyjnych opartych na tożsamej bądź zbliżonej argumentacji, w tym także podnoszonej przez pozwanego bank. W celu uniknięcia zbędnych powtórzeń zasadne jest odwołanie się do uzasadnień zawartych w dotychczasowym orzecznictwie, które w sposób kompleksowy i wyczerpujący odnosiły się do poruszonych zagadnień, zapewniając przy tym spójność argumentacji oraz zgodność z utrwaloną linią orzeczniczą (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 31 stycznia 2025 r., I CSK 906/23, z 30 grudnia 2024 r., I CSK 3122/23, z 20 grudnia 2024 r., I CSK 5552/22, I CSK 4990/22 i I CSK 286/23, z 13 grudnia 2024 r., I CSK 534/24, z 13 grudnia 2024 r., I CSK 453/24; z 18 grudnia 2024 r., I CSK 172/24, z 28 listopada 2024 r., I CSK 2638/23, z 15 listopada 2024 r., I CSK 1856/23, z 29 października 2024 r., I CSK 1651/23, z 11 października 2024 r., I CSK 3141/23, z 5 października 2023 r., I CSK

397/23, z 29 września 2023 r., I CSK 6772/22, z 13 września 2024 r., I CSK 1050/23, z 10 września 2024 r., I CSK 2522/23 i I CSK 2893/23, z 5 września 2024 r., I CSK 2489/23, z 19 lipca 2024 r., I CSK 3478/23, z 19 kwietnia 2024 r., I CSK 1306/23, z 3 kwietnia 2024 r., I CSK 2291/23, z 26 marca 2024 r., I CSK 6896/22, z 14 grudnia 2023 r., I CSK 5921/22). W świetle obecnego orzecznictwa skarga jest zatem nieaktualna, co uniemożliwia jej przyjęcie do rozpoznania. Uwzględniając dotychczasowy dorobek orzeczniczy Sądu Najwyższego oraz orzecznictwo unijne, brak było podstaw do ponownej wypowiedzi w tej sprawie, z uwzględnieniem publicznoprawnych i ponadindywidualnych funkcji skargi kasacyjnej.

Wskazać należy również, że nie zachodzi nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia – z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej pozwanego do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego – na stosowany wniosek zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną – orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 1¹, 3-4 w zw. z art. 99, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz przepisów § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

(J.C.)

[a.ł]

Dariusz Dończyk